

A P M
& C O

עמית, פולק, מטלון ושות'

חומרים מסוכנים – סכנות הדין

עו"ד אמיר פיש

חומרים מסוכנים – התחום המסוכן ביותר באכיפה

המקור החוקי - חוק החומרים המסוכנים, תשנ"ג-1993

סעיף 3(א)

"לא יעסוק אדם ברעלים אלא אם כן יש בידו היתר רעלים
מאת הממונה"

רגולציה ספציפית (היתרי רעלים) הכוללת הרבה שינויים מספר רב של הוראות:

- מדיניות מרחקי הפרדה (מאי 2020)
- תנאים בתחום הסייבר (יולי 2020)

הגדרות שונות ל"חומר מסוכן"

- הגדרה לפי חוק חומרים מסוכנים – תוספות לחוק
- הגדרה לעניין פסולת - הספר הכתום
- הגדרה לעניין התנהלות מול פיקוד העורף – רשימות סגורות
- הגדרה לעניין שינוע – תכונות החומר + הספר הכתום

היבטי סיכון וחשש לחיי אדם

דוגמאות מהשטח להפרות

1. כתבי אישום פליליים לחברה ונושא משרה

2. עיצומים כספיים

- החל משנת 2008
- יוזמה של התעשיינים
- מנגנון קנסות אזרחי: "היה למנהל **יסוד סביר להניח** כי אדם הפר הוראה המנויה בסעיף 14 רשאי הוא למסור לו הודעה על כוונה להטיל עליו עיצום כספי" (חוק החומרים המסוכנים)
- אפשרויות הפחתה בתקנות

יתרונות

- אין רישום פלילי לחברה או לנושאי המשרה

חסרונות

- סכומים גבוהים מאוד
- המאשים, השופט, התליין והקופה שאליה נכנס הכסף הם אותו גוף (המשרד להגנת הסביבה)
- פנויה לערכאות רק בשאלות מנהליות

ההוראה בהיתר

דליקים – הצללה או מבנה;

נוזלים – מאצרה או משטח אצירה;

שילוט – מתקן;

- ההפרה

סכום העיצום

₪ 2,600,000

<https://www.ynet.co.il/articles/0,7340,L-5740229,00.html>

שריפת הענק בבתי זיקוק: בז"ן נקנסה ב-1.2 מיליון ש'

במסגרת הסדר טיעון הורשעה בז"ן בעבירות של מעשי פזיזות ורשלנות ועבירות סביבתיות של זיהום אוויר והפרות היתרים - בגין שריפת הענק שפרצה במקום בדצמבר 2016. שלושה מנהלים נוספים הורשעו ונקנסו. בז"ן: "הפקנו לקחים"

לא מנעו את הצטברות האיזומראט על הגג הצף ואת שקיעתו, בכך שלא ביצעו את התחזוקה השוטפת באופן שימנע היקוות מים על הגג שיש בה להביא לשקיעתו; לא קיימו כלשונן אחר הוראות נוהל הנאשמת בדבר "הוראות כלליות לטיפול, בדיקה ומעקב מיכלי אחסון מוצרי דלק" אשר מגדיר את תדירות ניקוז המיכלים ואופן התיעוד, ולא קיימו מעקב הולם אחר מצב ניקוז הגג. בכך פעלו הנאשמים בניגוד להוראות סעיף 13(ד) להיתר הרעלים של הנאשמת אשר קובע חובה לפעול לפי נהלי תפעול ותחזוקה למניעת פגיעה בסביבה ובבריאות הציבור.

לא דיווחו למשרד להגנת הסביבה ולרשות הארצית לכבאות והצלה על חשיפתה של כמות גדולה של איזומראט לאטמוספירה, אשר מהווה אירוע חומרים מסוכנים כהגדרתו בהיתר הרעלים, וזאת בניגוד לסעיף 27 להיתר הרעלים, המחייב את הנאשמת לדווח על כך תוך 15 דקות, וכן בניגוד לסעיף 27(ה) להיתר הפליטה של

עיצום כספי - אחסנה

כלי הקיבול המכילים
פסולת לא יאוחסנו
ביותר משתי קומות

רעלים או פסולת שהם חומרים דליקים יאוחסנו בכל עת תחת הצללה

₪ 442,380

ההוראה בהיתר

העסק ידווח למוקד הסביבה (6911*) ולמוקד כיבוי אש (102) על כל אירוע חומרים מסוכנים באופן מידי ולא יאוחר מ - 15 דקות מעת גילוי האירוע

ההפרה

אי העברת דיווח תוך 15 דקות, למרות שהועבר דווח למד"א אשר דיווח למשרד להגנת הסביבה

סכום העיצום

₪750,000

ההוראה בהיתר

העסק יבחן את הצורך לעדכן את נוהל החירום אחת לשנה, וכן יעדכנו בכל מקרה של שינוי בפרטים הקבועים בנוהל וכן לפי דרישת הממונה

ההפרה

נוהל החירום לא היה מעודכן (נתגלה במהלך סיור)

סכום העיצום

₪ 200,000

במהלך סיור לצורך ביצוע דגימת ארובות הורגש ריח חריף של כימיקלים וזוהה שפך וצינור שבור

- ההפרות –
- אי דיווח על אירוע
- אי ביצוע תחקיר

סכום העיצום
1.8 מיליון ₪

במהלך שביתה במסוף רמת חובב של רכבת ישראל הופרו תנאי היתר הרעלים –

- אי המצאות טבלה עדכנית הכוללת את פרטי המכולות
- אחסון מחוץ לערוגות חומ"ס
- העדר צוות חירום
- אי שמירת מרחקי הפרדה

סכום העיצום
2.7 מיליון ₪

מה אפשר לעשות כדי לצמצם את החשיפה?

- קראו מה כתוב לכם בהיתר: בהיתר עצמו (מי בעל ההיתר, מתי פוקע, מי האחראי, מה העיסוק) בכמויות החומרים, בשיטות האחסון, בתנאי ההיתר;
- מנו אחראי לעמידה בכל הוראה;
- התייעצו עם מומחים לגבי תנאים מקצועיים (מרחקי הפרדה, סייבר);
- בצעו את הדרישה או בקשו לבטלה (דוגמאות לשינוי תנאים סטנדרטיים);

מה אפשר לעשות כדי לצמצם את החשיפה?

- קיימו מנגנון פיקוח סדור ומתועד על עמידה בהוראות;
- הכניסו את כל ההנחיות לנהלים והוראות עבודה;
- תרגלו טיפול ודיווח של אירועי חומרים מסוכנים;
- תתייחסו ברצינות רבה לפערים שעולים בסיורים של המשרד להגנת הסביבה;
- התכוננו כראוי לסיורים;
- הקלות מדרישות ההיתר – בכתב או לתעד במזכר.

A P M
& C O

עמית, פולק, מטלון ושות'

עו"ד אמיר פיש

